

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

www.qbz.gov.al

Nr. 146

5 shtator

2013

P Ë R M B A J T J A

		Faqe
Udhëzim i MASH nr. 41, datë 19.8.2013	Për procedurat e emërimit dhe të largimit nga puna të mësuesit në institucionin arsimor publik	6267
Udhëzim i MASH nr. 44, datë 21.8.2013	Për përcaktimin e kriterëve dhe procedurave të njëvlershmërisë së dëftësave dhe diplomave të nxënësve të arsimit parauniversitar të ardhur nga jashtë vendit	6275
Udhëzim i MASH nr. 46, datë 23.8.2013	Për vitin shkollor 2013-2014 në sistemin arsimor parauniversitar	6278
Urdhër i MBUMK nr. 188, datë 24.7.2013	Për miratimin e rregullores “Mbi disa kërkesa shtesë në tregtinë e gjedhit lidhur me rinotrakeitin infektiv të tij”	6289

UDHËZIM
Nr. 41, datë 19.8.2013

**PËR PROCEDURAT E EMËRIMIT DHE TË LARGIMIT NGA PUNA TË MËSUESIT NË
INSTITUCIONIN ARSIMOR PUBLIK**

Në mbështetje të nenit 102 pika 4 e Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, neneve 26, 54 dhe 60 të ligjit nr. 69/2012, datë 21.6.2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”,

UDHËZOJ:

KREU 1

EMËRIMI I MËSUESIT TË INSTITUCIONIT ARSIMOR PUBLIK

I. SHPALLJA E VENDIT VAKANT PËR MËSUES NË INSTITUCIONIN ARSIMOR PUBLIK

Drejtori i institucionit arsimor publik (drejtori), brenda 5 ditëve kur vendi i një mësuesi është i lirë, shpall kërkesën për mësuesin e ri në një mjedis publik të institucionit dhe në faqen e tij zyrtare të internetit.

II. DOKUMENTACIONI I APLIKIMIT PËR MËSUES DHE AFATI I DORËZIMIT

1. Kandidati për mësuesin e ri duhet të jetë në përputhje me nenin 57 të ligjit nr. 69/2012, datë 21.6.2012 dhe të plotësojë kriteret që përcaktohen në Kontratën Kolektive të Punës të nivelit të parë.

2. Paketa e aplikimit për mësues përmban:

- a) CV dhe kopjet që dëshmojnë pohimet në CV (sipas modelit të përcaktuar në shtojcën nr. 1, bashkëlidhur këtij udhëzimi);
- b) tabela e të dhënave për aplikant (sipas modelit të përcaktuar në shtojcën nr. 2, bashkëlidhur këtij udhëzimi);
- c) raporti mjeko-ligjor;
- d) dëshmia e masave disiplinore në fuqi në ngarkim të tij (nëse nuk ka, e deklaron me shkrim që nuk ka);
- e) dëshmia e penaltetit;
- f) dy rekomandime nga mësues ose drejtorë të institucioneve arsimore që kanë punuar me aplikantin (sipas modelit të shtojcës nr. 3, bashkëlidhur këtij udhëzimi).

Dokumentacioni i aplikimit, i përcaktuar në pikën 1, dorëzohet pranë drejtorisë së institucionit arsimor.

Afati i dorëzimit të dokumentacionit është 10 ditë pas shpalljes së kërkesës për mësues.

III. NGRITJA DHE PËRBËRJA E KOMISIONIT TË VLERËSIMIT

1. Komisioni i vlerësimit (komisioni) përbëhet nga një përfaqësues nga njësia arsimore vendore, kryetari i bordit të institucionit, kryetari i këshillit të prindërve të institucionit dhe dy mësues që zgjidhen nga këshilli i mësuesve.

2. Një nga mësuesit me përvojën më të gjatë në atë institucion drejton komisionin.

3. Titullari i njësisë vendore arsimore cakton një përfaqësues në komision duke pasur parasysh profilin e mësuesit që kërkohet.

4. Këshilli i mësuesve zgjedh, me votim të fshehtë, dy mësues në komision duke pasur parasysh profilin e mësuesit që kërkohet.

Janë të zgjedhur mësuesit që marrin shumicën e votave.

5. Anëtarët e komisionit nuk duhet të jenë në konflikt interesi me aplikantin.

IV. DETYRAT DHE PUNA E KOMISIONIT TË VLERËSIMIT

1. Komisioni mbledhet në mjediset e institucionit arsimor, jo më vonë se dy ditë pas afatit të dorëzimit të dokumentacionit të aplikimit dhe kur janë të pranishëm në mbledhje të gjithë anëtarët e tij.

Anëtari i komisionit, që mungon ose është në konflikt interesi me aplikantin, zëvendësohet. Sipas anëtarit që mungon, zëvendësimi kryhet nga titullari i njësisë arsimore vendore, kryetari i bordit të institucionit, kryetari i këshillit të prindërve të institucionit ose këshilli i mësuesve.

2. Komisioni kryen këto detyra:

a) Shqyrton, sipas shtojcave nr. 1 dhe nr. 4, mangësitë e mundshme në dokumentacionin e aplikimit dhe liston aplikantët me dokumentacionin e plotë dhe të saktë, të cilët do të vlerësohen nga komisioni.

Aplikantët, që nuk pranohen, njoftohen me shkrim për mangësitë në dokumentacion.

b) vlerëson me pikë aplikantët e pranuar, sipas modelit të përcaktuar në shtojcën nr. 4, bashkëlidhur këtij udhëzimi;

c) interviston secilin aplikant për metodat e tij të mësimdhënies e nxënies dhe çdo anëtar e vlerëson me pikët nga 1 në 10;

d) vëzhgon dy orë mësimore të zhvilluara nga secili aplikant dhe çdo anëtar e vlerëson me pikët nga 1 në 20.

3. Komisioni mbledh pikët e secilit aplikant, veçon dy aplikantët me shumën më të madhe të pikëve, duke përcaktuar kështu dy kandidatët për vendin e lirë të mësuesit.

4. Brenda një dite, komisioni shpall, në një vend publik në institucion, tabelat e pikëve të secilit aplikant (shtojca 4) dhe pret tri ditë për ankimimet e mundshme.

Komisioni shqyrton ankimimet brenda një dite.

5. Kryetari i komisionit i dorëzon drejtorit paketat e aplikimit dhe vlerësimet me pikë të dy kandidatëve.

V. PROCEDURA E EMËRIMIT TË MËSUESIT NGA DREJTORI

1. Drejtori shqyrton dokumentacionin e komisionit dhe ia kthen komisionit kur gjen në to parregullsi. Komisioni ka të drejtë t'i kërkojë drejtorit të rishqyrtojë dokumentacionin.

2. Drejtori shqyrton dokumentacionin e kandidatëve dhe interviston secilin kandidat në prani të nëndrejtorëve dhe, në mungesë të tyre, në prani të kryetarëve të ekipeve lëndore.

3. Brenda dy ditëve nga dorëzimi i dokumentacionit nga komisioni, drejtori shpall në një vend publik të institucionit mësuesin e përzgjedhur prej tij.

4. Drejtori pret dy ditë për ankimimet e mundshme dhe, me kalimin e afatit, brenda një dite emëron mësuesin.

5. Vendimi për emërim i dërgohet për njoftim titullarit të njësisë arsimore vendore, mësuesit të sapoemëruar dhe kryetarit të komisionit.

VI. RASTE TË VEÇANTA

1. Kur nuk ka aplikant, detyrën e mësuesit e kryen përkohësisht një mësues zëvendësues, i cili punon me kontratë pune me afat.

Kërkesa për vendin e lirë të mësuesit përsëritet çdo tre muaj.

2. Kur ka më shumë se dy aplikantë me numër të njëjtë pikësh, veçohen dy kandidatët që kanë më shumë pikë për vëzhgimin e orëve mësimore.

KREU 2 LARGIMI I MËSUESIT NGA PUNA

I. RASTET E LARGIMIT TË MËSUESIT NGA INSTITUCIONI ARSIMOR PUBLIK

1. Drejtori e largon mësuesin nga institucioni arsimor publik në rastet e shkeljeve flagrante ose kur ka një vendim të formës së prerë nga gjykata kompetente për rastet e mëposhtme:

- a) falsifikim i dokumenteve zyrtare;
- b) ushtrim i dhunës fizike ndaj nxënësve ose punonjësve të institucionit arsimor;
- c) ngacim seksual nxënësve ose punonjës të institucionit;
- d) përvetësim i fondeve financiare ose materiale të institucionit;
- e) kurse me pagesë me nxënësit që mëson ose me nxënësit e shkollës së tij;
- f) marrje ryshfet;
- g) dhënie kopje ose lejim i të kopjuarit në provimet kombëtare.

2. Drejtori e largon mësuesin nga institucioni arsimor publik për mosarritje të nxënësve të tij sipas pikës 2/c të nenit 60 të ligjit nr. 69/2012, datë 21.6.2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”.

Detajimi i pikës 2/c të nenit 60 të ligjit 69/2012 kryhet nga këshilli i mësuesve dhe përfshihet në rregulloren e brendshme të institucionit.

3. Drejtori merr nismën e largimit të mësuesit nga puna kur mësuesi kryen shkelje të dispozitave të Kodit të Punës, kontratës kolektive ose individuale të punës dhe të legjislacionit në fuqi.

4. Drejtori konsultohet me komisionin para se të vendosë për largimin e mësuesit. Komisioni shqyrton provat që drejtori i paraqet.

Kur shumica e komisionit nuk i konsideron të mjaftueshme provat, drejtori grumbullon prova të tjera, ose anulon largimin e mësuesit, ose i jep mësuesit 6 muaj provë.

II. TË TJERA

1. Mësuesi ka të drejtë të dëgjohet nga drejtori dhe komisioni para se të merret vendimi i largimit të tij nga puna.

2. Mësuesi ka të drejtë të dëgjohet nga bordi i institucionit para se t’i dërgojë drejtorit propozimin për largim të mësuesit.

3. Kur drejtori nuk vepron si mendon shumica e komisionit, i paraqet komisionit me shkrim argumentet e tij. Shkresa arkivohet.

KREU 3 DISPOZITA TË FUNDIT

Procedurat e emërimit dhe të shkarkimit të mësuesit janë objekt i inspektimit të Inspektoratit Shtetëror të Arsimit.

Ngarkohen për zbatimin e këtij udhëzimi Sekretari i Përgjithshëm, Drejtorja e Përgjithshme e Arsimit Parauniversitar, Drejtorja e Burimeve Njerëzore dhe Koordinimit Rajonal, drejtoritë arsimore rajonale/zyrat arsimore.

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I ARSIMIT DHE SHKENCËS
Myqerem Tafaj

SHTOJCA 1 CURRICULUM VITAE

- I. EMRI MBIEMRI
- II. DATËLINDJA
- III. TELEFONI
- IV. ARSIMI
- V. KUALIFIKIMI
- VI. CERTIFIKATA
- VII. PUNËSIMI
- VIII. BOTIMET
- a) LIBRA
- b) SHKRIME
- c) REFERIME
- IX. PROJEKTE
- X. PROVIMET KOMBËTARE

Dëshmoj se i kam kuptuar udhëzimet për plotësimin e shtojcës 1 dhe pasojat nga plotësimi i pasaktë i saj.

Firma

Data

UDHËZIME PLOTËSIMI I CURRICULUM VITAE

ARSIMI

Diploma (diplomat) e shkollës së lartë.

KUALIFIKIMI

Kategoria e kualifikimit si mësues dhe vlerësimi i kualifikimit (nëse ka pasur vlerësim).

NOTA MESATARE

Nota mesatare në shkollën e lartë (e rrumbullakosur në numër të plotë)

CERTIFIKATA PËR DREJTIMIN E ARSIMIT

CERTIFIKATA PËR ASPEKTE TË TJERA ARSIMORE

Shënim.

Certifikatat mund të jenë marrë brenda ose jashtë vendit.

Ndër certifikatat e marra brenda vendit, vendosen vetëm ato që dëshmojnë marrjen e krediteve.

PUNËSIMI

Renditen, njëra pas tjetrës, të gjitha punësimet, duke filluar nga e tanishmja deri te punësimi i parë.

Për çdo punësim shkruhet:

- viti i fillimit dhe i mbarimit të tij;
- titulli i vendit të punës (mësues i matematikës në arsimin bazë, mësues i fillores, nëndrejtor, drejtor shkolle, inspektor etj.);
- adresa e vendit të punës (shkolla e mesme “Kristoforidhi”, Elbasan; Inspektor, DAR Elbasan.).

P.sh.:

- 1997 – 2000 Inspektor, DAR Elbasan
- 1990 – 1997 Drejtor, shkolla e arsimit bazë “Naim Frashëri”, Elbasan
- 1990 – 1997 Mësues, shkolla e mesme “Kristoforidhi”, Elbasan
- Nëndrejtor (Vitet)¹

BOTIMET

Përmenden vetëm botime, të cilat kanë të bëjnë me arsimin duke filluar nga 1 janar 1992.

Për çdo botim shkruhet emri e mbiemri i bashkautorëve (nëse ka), titulli i botimit, institucioni botues dhe viti i botimit.

Botimet ndahen në libra dhe shkrime.

LIBRA

Librat ndahen në:

- Tekste shkollore;
- Tekste për mësuesit;
- Libra për drejtimin e shkollës;
- Libra për çështje të tjera arsimore.

Secili prej katër llojeve të mësipërme të librave renditet me numrat 1, 2, ...

P.sh.:

Tekste shkollore

Nuk ka

Tekste për mësuesit

1. Me Agim Korabin; teksti i nxënësit “Fizika 7”, shtëpia botuese “Egla”, 1997

Libra për drejtimin e shkollës

Nuk ka.

Libra për çështje të tjera arsimore

1. “Strategjitë e mësimdhënies dhe të nxënësit”, shtëpia botuese “Egla”, 2004
2. “Braktisja e shkollës në qarkun e Shkodrës, shtëpia botuese “7 Marsi”, 2010

SHKRIME

Shkrimet ndahen në:

- Për drejtimin e shkollës;
- Për çështje të tjera arsimore.

Secili prej dy llojeve të mësipërme renditet me numrat 1, 2, ...

P.sh.:

Drejtimi i shkollës

1. “Drejtori i shkollës - menaxheri i saj”, gazeta “Mësuesi”, 2007
2. “Reforma e drejtimit të shkollës te ne dhe në vendet fqinje”, gazeta “Shekulli”, 2011

Çështje të tjera arsimore

Nuk ka

KUMTESA

Përfshihen kumtesa në konferenca, simpoziume etj., të mbajtura brenda ose jashtë vendit.

Për çdo referim tregohet emri e mbiemri i bashkautorëve (nëse ka), titulli i kumtesës, emri i konferencës ose simpoziumit, vendi dhe viti i mbajtjes.

Secila prej tyre renditet me numrat 1, 2, ...

P.sh.:

Kumtesa në takime ndërkombëtare për arsimin

1. “Përfshirja e fëmijëve me aftësi të kufizuara në veprimtari jashtëshkollore”, Konferenca “Fëmijët me aftësi të kufizuara”, Bukuresht, botuar në revistën “Education for all”, 2003.

¹ Shënoni numrin e viteve, duke filluar nga zero.

Kumtesa në takime kombëtare për arsimin

1. Me Etleva Martën, Blerim Tiranën, Altin Koten “Reforma e sistemit të trajnimit të mësuesve në vendet në tranzicion”, Konferenca “Trajnimi i mësuesve”, Tiranë, 2006

PROJEKTE

Këtu përfshihen pjesëmarrjet në projekte që kanë të bëjnë vetëm me drejtimin e institucionit arsimor (kopsht, shkollë).

Për secilin projekt përmendet titulli, organizmi që ka mbështetur realizmin e projektit, viti (vitet) kur është zhvilluar projekti, roli në projekt.

Secili prej tyre renditet me numrat 1, 2, ...

P.sh.:

1. Projekti “Studimi mbi braktisjen e shkollës nëntëvjeçare”; UNICEF, 2004-2006. Kam zhvilluar pyetësorë me prindërit e nxënësve braktisës.

2. Projekti “Dhuna në mjediset e shkollës”, OJF “Rruga e dritës”, 2001. Koordinator i projektit.

PROVIMET KOMBËTARE

Administrator në provimet kombëtare (matura ose lirim) (vitet)

Hartues i testeve në provimet kombëtare (matura ose lirim) (vitet)

Vlerësues i përgjigjeve të nxënësve në provimet kombëtare (matura ose lirim) (vitet)

VINI RE!

- Për kategorinë e kualifikimit si mësues, diploma (diplomat) e shkollës së lartë dhe notat e shkollës së lartë paraqiten kopje të noterizuara të tyre.

- Për certifikata paraqiten kopjet e tyre.

- Për librat paraqitet kopja e ballinës.

- Për shkrimet paraqiten kopje të faqes së parë.

- Për kumtesat paraqitet kopja e faqes së parë.

- Për provimet kombëtare paraqiten dëshmi të firmosura nga DAR ose ZA përkatëse.

SHTOJCA 2: TABELA E TË DHËNAVE PËR APLIKANTIN

Emri, mbiemri _____

Aplikanti shënon brenda kllapave krahas zërit përkatës:

- Numrin, kur kërkohet numri;

- Po ose Jo, kur kërkohet përgjigje e tillë.

I	CERTIFIKATA
1	Certifikata për drejtimin e arsimit (numri i tyre)
2	Certifikata për aspekte të tjera arsimore (numri i tyre)
3	Kredite si drejtor (numri)
4	Kredite si mësues (numri)
II	LIBRA
1	Autor në tekstet shkollërore (numri i tyre)
2	Autor në tekstet për mësuesit (numri i tyre)
3	Autor për drejtimin e shkollës (numri i tyre)
4	Autor libri për çështje të tjera arsimore (numri i tyre)
III	SHKRIME
1	Shkrime për drejtimin e shkollës (numri i tyre)
2	Shkrime për çështje të tjera arsimore (numri i tyre)
IV	KUMTESA

1	Kumtesa në takime ndërkombëtare për arsimin (numri i tyre)
2	Kumtesa në takime kombëtare për arsimin (numri i tyre)
V	GJUHA E HUAJ E MBROJTUR
1	Gjuha angleze ( )
2	Gjuhë e huaj tjetër e vendeve të BE-së (numri i gjuhëve)
VI	TEKNOLOGJIKJA E INFORMACIONIT DHE KOMUNIKIMIT (TË MBROJTURA OSE ME KREDITE)
1	Microsoft Word ( )
2	Përdorimi i internetit ( )
3	Excel ( )
4	Power Point ( )
VII	NOTAT
	Nota mestare në shkollën e lartë e rrumbullakosur në numrë të plotë ( )
VIII	PROVIMET KOMBËTARE (lirimi ose matura)
1	Administrator në provimet kombëtare (numri i herëve)
2	Hartues i testeve në provimet kombëtare (numri i herëve)
3	Vlerësues i përgjigjeve të nxënësve në provimet kombëtare (numri i herëve)
IX	PROJEKTE (numri i tyre)
X	ROLE NË DREJTIM
	Nëndrejtor (Vitet)

Dëshmoj se i kam kuptuar udhëzimet për plotësimin e shtojcës 2 dhe pasojat nga plotësimi i pasaktë i saj.

Firma

Data

SHTOJCA 3: REKOMANDIMET

(udhëzime)

Një rekomandim zë jo më shumë se gjysmë faqe. Lëshohet nga mësues, drejtor i institucionit arsimor ose titullar, me kusht që aplikanti të ketë punuar vitet e fundit shkollë me rekomanduesin. Nuk lejohet që të dy rekomanduesit të jenë mësues.

Rekomandimi përshkruan tri aspekte të veprimtarisë profesionale të aplikantit, duke përdorur fjalët “mjaftueshëm”, “mirë” ose “shumë mirë”. Këto aspekte janë:

- zbatimi i ligjshmërisë;
- etika dhe sjellja;
- arritjet profesionale.

Rekomanduesi mund të shkruajë ndonjë ngjarje të spikatur në karrierën e aplikantit.

SHTOJCA 4: UDHËZIM PËR KOMISIONIN E VLERËSIMIT

Pranimi ose mospranimi i një aplikimi

Komisioni nuk pranon aplikimet në të cilat mungon njëra nga këto të dhëna:

- kopja e noterizuar për kategorinë e kualifikimit si mësues, e diplomës (diplomave) të shkollës së lartë, e licencës (nëse e ka);
- kopjet për notat e shkollës së lartë.

Komisioni pranon aplikimet për çdo mungesë tjetër, por shënon me zero pikët për mungesat përkatëse. P.sh.: për një botim, kumtesë etj., që nuk ka provat e kërkuara te shtojca 1, shënohet numri 0 (zero).

Pikët e intervistës

Mblidhen pikët e secilit anëtar, shuma pjesëtohet me numrin e anëtarëve të komisionit dhe rezultati rrumbullakoset në numrin e plotë më të afërt.

P.sh.:

Pikët e pesë anëtarëve për intervistën e një aplikanti janë: 16, 14, 18, 16, 12

Shuma është 76.

$76:5 = 15,2$

E rrumbullakosur është 15.

Ky numër vendoset te zëri “Intervista” te tabela e mëposhtme.

Pikët e një aplikanti

Për të plotësuar pikët e një aplikanti, komisioni bazohet te shtojca 2.

Më poshtë, te shtylla T janë pikët që i takojnë çdo zëri.

Zërat janë dylojësh:

Lloji i parë: Pikët e shtyllës T vendosen drejtpërdrejt te shtylla përkatëse e aplikantit.

Të tilla janë: Gjuha angleze, notat mesatare, master e disa të tjera. Këto janë për përgjigjet “Po” ose “Jo”.

Lloji i dytë: Pikët e shtyllës T shumëzohen me numrin përkatës te shtojca 2 e aplikantit.

P.sh.: Njëri aplikant është autor i dy teksteve shkollore. Te zëri “Tekste shkollore” vendoset për të numri 20, sepse $2 \times 10 = 20$. (10 është numri për një tekst shkollor)

TABELA E PIKËVE TË NJË APLIKANTI

I	CERTIFIKATA	T	Aplikanti
1	Certifikata për drejtimin e arsimit (2)	5	10
2	Certifikata për aspekte të tjera arsimore (0)	3	0
3	Kredite për drejtor (2)	10	20
4	Kredite për mësues (1)	5	5
II	LIBRA		
1	Autor në tekstet shkollore (0)	10	0
2	Autor në tekstet për mësuesit (0)	8	0
3	Autor libri për drejtimin e shkollës (1)	10	10
4	Autor libri për çështje të tjera arsimore	8	0
III	SHKRIME		
1	Shkrime për drejtimin e shkollës (2)	5	10
2	Shkrime për çështje të tjera arsimore (0)	3	10
IV	KUMTESA		
1	Kumtesa në takime ndërkombëtare për arsimin (0)	10	0
2	Kumtesa në takime kombëtare për arsimin (0)	8	0
V	GJUHA E HUAJ E MBROJTUR		
1	Gjuha angleze (po)	5	5
2	Gjuha e huaj tjetër e vendeve të BE-së (1)	3	3
VI	TEKNOLOGJIA E INFORMACIONIT DHE KOMUNIKIMIT (TË MBROJTURA OSE ME KREDITE)		
1	Microsoft Word (po)	3	3
2	Përdorimi i internetit (po)	2	2
3	Excel (jo)	2	0
4	PowerPoint (po)	2	2
VII	NOTAT		

	Notat mesatare në shkollën e lartë e rrumbullakosur në numër të plotë		7
VIII	PROVIMET KOMBËTARE (lirimi ose matura)		
1	Administrator në provimet kombëtare (0)	2	0
2	Hartues i testeve në provimet kombëtare (0)	2	0
3	Vlerësues i përgjigjeve të nxënësve në provimet kombëtare (2)	2	4
IX	PROJEKTE (1)	4	4
X	ROLE NË DREJTIM		
	Nëndrejtor (3)	2	6
XI	INTERVISTA		15
	Shuma		

Shpallet tabela e pikëve totale për të gjithë aplikantët.

P.sh.:

Emri i aplikantit	Pikët totale
A	
B	
C	

UDHËZIM

Nr. 44, datë 21.8.2013

PËR PËRCAKTIMIN E KRITEREVE DHE PROCEDURAVE TË NJËVLERSHMËRISË SË DËFTESAVE DHE DIPLOMAVE TË NXËNËSVE TË ARSIMIT PARAUNIVERSITAR TË ARDHUR NGA JASHTË VENDIT

Në mbështetje të nenit 102 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe të pikës 4 të nenit 52 të ligjit nr. 69/2012, datë 21.6.2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”,

UDHËZOJ:

KREU 1

E DREJTA PËR APLIKIMIN E NJËVLERSHMËRISË SË DËFTESAVE DHE DIPLOMAVE

Çdo shtetas shqiptar, shtetas i huaj dhe person pa shtetësi, i ardhur nga jashtë vendit, ka të drejtë të aplikojë për të siguruar njëvlershmërinë e dëftesave dhe diplomave të arsimit parauniversitar të fituara jashtë Republikës së Shqipërisë.

KREU 2

KRITERET DHE PROCEDURAT E NJËVLERSHMËRISË SË DËFTESAVE

I. Kriteret dhe procedurat e njëvlershmërisë së dëftesave për nxënësit e arsimit të detyruar

1. Drejtoritë arsimore rajonale dhe zyrat arsimore (DAR/ZA-të) kryejnë procedurat e njëvlershmërisë së dëftesave të arsimit të detyruar të nxënësve të ardhur nga jashtë vendit.

2. Procedurat e njëvlershmërisë kryhen në çdo kohë.

3. Dokumentet që paraqiten pranë DAR/ZA-së për njëvlershmërinë, janë:

a) kërkesa për njëvlershmërinë;

b) kopja e dokumentit të identifikimit të nxënësit;

c) kopja e përkthyer dhe noterizuar e dëftesës së klasës paraardhëse, që nxënësi ka kryer në vendin nga vjen, kundrejt klasës që kërkon të regjistrohet, ose e dokumentit të vijueshmërisë së klasës, nëse nxënësi nuk e ka përfunduar atë;

4. DAR/ZA njofton zyrtarisht drejtorinë e shkollës për klasën ku nxënësi do të regjistrohet dhe për vlerësimet e konvertuara.

5. DAR/ZA, në mungesë të dokumentacionit të pikës 3/c, njofton drejtorin e shkollës që nxënësi të vlerësohet nga një komision, i ngritur prej tij, për klasën e pretenduar nga deklarimi me shkrim i prindit.

Nxënësi regjistrohet në klasën që miraton ky komision.

6. Drejtoria e shkollës, pas regjistrimit të nxënësit, organizon hartimin dhe zbatimin nga mësuesit të programeve individuale që synojnë plotësimin e mangësive të nxënësit.

II. Kriteret dhe procedurat e njëvlershmërisë së dëftesave për nxënësit e arsimit të mesëm të lartë

1. DAR/ZA kryen procedurat e njëvlershmërisë së dëftesave të arsimit të mesëm të lartë të nxënësve të ardhur nga jashtë vendit.

2. Procedurat e njëvlershmërisë kryhen në çdo kohë.

3. Dokumentet për njëvlershmërinë janë:

a) kërkesa për njëvlershmërinë;

b) kopja e dokumentit të identifikimit të nxënësit;

c) kopje të përkthyer dhe të noterizuara të dëftesave të klasave paraardhëse të arsimit të mesëm të lartë, që nxënësi ka kryer në vendin nga vjen, dhe e dokumentit të vijueshmërisë së klasës, nëse nxënësi nuk e ka përfunduar atë;

d) kopja e përkthyer dhe e noterizuar e dokumentit të përfundimit të arsimit të detyruar, kur nxënësi do të regjistrohet në klasën e dhjetë ose e dokumentit të vijueshmërisë së klasës së dhjetë.

4. DAR/ZA mbi bazën e dokumentacionit të dorëzuar dhe planit mësimor të shkollës, ku nxënësi do të regjistrohet, dërgon zyrtarisht në shkollë vërtetimin e njëvlershmërisë për lëndët që nxënësi ka kryer sipas planit mësimor të shkollës pritëse, si dhe lëndët, të cilat duhet të japë provim:

a) kur nxënësi ka plotësuar më pak se gjysmën e krediteve të kurrikulës bërthamë dhe asaj me zgjedhje të detyruar të klasës ku kërkon të regjistrohet, atëherë përsërit klasën;

b) kur nxënësi ka plotësuar më shumë se gjysmën e krediteve të kurrikulës bërthamë dhe asaj me zgjedhje të detyruar të klasës ku kërkon të regjistrohet, atëherë regjistrohet në klasën që kërkon dhe jep provim çdo lëndë që nuk ka kryer dhe i përket planit mësimor. Provimet jepen në periudhën 15 shtator deri më 15 nëntor ose 15 janar deri më 15 mars.

5. Drejtori i shkollës:

a) cakton datat e provimeve lëndore në periudhën e përcaktuar në pikën 4/b të këtij udhëzimi;

b) ngre komisionet lëndore, që përbëhen, për çdo lëndë, nga të paktën dy mësues, të cilët hartojnë testin, administrojnë provimin dhe vlerësojnë përgjigjet e nxënësve.

KREU 3

KRITERET DHE PROCEDURAT E NJËVLERSHMËRISË SË DIPLOMAVE TË ARSIMIT TË MESËM TË LARTË

I. Dokumentacioni

1. Një komision i posaçëm, i ngritur më urdhër të Ministrit, kryen procedurat e njëvlershmërisë së diplomave të arsimit të mesëm të lartë të nxënësve të ardhur nga jashtë vendit.

2. Dokumentet për njëvlershmërinë për ndjekjen e institucioneve të arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë janë:

a) formulari i aplikimit për njëvlershmëri;

- b) kopja e dokumentit të identifikimit e personit të interesuar;
  - c) kopja e përkthyer dhe e noterizuar e dëftesave dhe diplomës që vërteton përfundimin e arsimit të mesëm të lartë jashtë vendit ose, në mungesë të dëftesave, kopja e përkthyer dhe e noterizuar e listës së notave të arsimit të mesëm të lartë;
  - d) dokumenti që vërteton se shkolla e kryer jashtë vendit lejon studime universitare në atë vend;
  - e) certifikata e zotërimit të gjuhës shqipe lëshuar nga Universiteti i Tiranës.
- Përfundohen nga ky detyrim shtetasit që:
- i) kanë përfunduar arsimin e detyruar në shkolla shqipfolëse;
  - ii) janë certifikuar nga shkollat e mësimit plotësues të gjuhës shqipe në diasporë në nivelin e tretë.
3. Dokumentacioni për punësim në Republikën e Shqipërisë dorëzohet në komision nga personi i interesuar ose institucioni i interesuar punëdhënës.
4. Dokumentet për njëvlershmërinë për punësim janë:
- a) formulari i aplikimit për njëvlershmëri;
  - b) kopja e dokumentit të identifikimit e personit të interesuar;
  - c) kopja e përkthyer dhe e noterizuar e diplomës që vërteton përfundimin e arsimit të mesëm të lartë.

II. PROCEDURAT E NJËVLERSHMËRISË

1. Me urdhër të Ministrit të Arsimit dhe Shkencës, ngrihet një komision i posaçëm për shqyrtimin e dokumentacionit të shtetasve që kanë përfunduar arsimin e lartë jashtë vendit.
2. Afati i njëvlershmërisë për shtetasit që duan të ndjekin institucionet e arsimit të lartë (IAL) në Republikën e Shqipërisë (me kohë të plotë ose të pjesshme) është në përputhje me datat e plotësimit të formularëve të Maturës Shtetërore dhe regjistrimit në IAL. Modalitetet e njehsimit të dokumentacionit shkollor përcaktohen në rregulloren e Maturës Shtetërore.
3. Procesi i njëvlershmërisë i shtetasve që nuk dëshirojnë të ndjekin studimet universitare, kryhet në çdo kohë.

III. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Drejtoria e Politikave dhe Programeve Ndërkombëtare në MASH bën të mundur njohjen me sistemet e vlerësimit për shtetet e interesuara.
2. Drejtoria e Përgjithshme e Arsimit Parauniversitar në MASH përgatit tabelën e konvertimit të notave.

Ngarkohen për zbatimin e këtij udhëzimi Sekretari i Përgjithshëm, Drejtoria e Përgjithshme e Arsimit Parauniversitar, Agjencia Kombëtare e Provimeve, Drejtoria e Politikave dhe Programeve Ndërkombëtare, DAR/ZA-të.

Ky udhëzim hyj në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I ARSIMIT DHE SHKENCËS
Myqerem Tafaj

UDHËZIM
Nr. 46, datë 23.8.2013

PËR VITIN SHKOLLOR 2013-2014 NË SISTEMIN ARSIMOR PARAUNIVERSITAR

Në mbështetje të nenit 102 pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, të ligjit nr. 69/2012, datë 21.6.2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”,

UDHËZOJ:

KREU I
STRUKTURA E VITIT SHKOLLOR 2013-2014

1. Arsimi bazë

Klasa	Mësim			Festa
	Semestri I	Semestri II	Gjithsej	
I - IX	18 javë	17 javë	35 javë	7 ditë

Klasat I-IX

Semestri i parë fillon më 16 shtator 2013 dhe mbaron më 5 shkurt 2014.

Semestri i dytë fillon më 10 shkurt 2014 dhe mbaron më 18 qershor 2014.

Pushimet

Periudha e parë fillon më 24 dhjetor 2013 dhe mbaron më 7 janar 2014.

Periudha e dytë fillon më 6 shkurt 2014 dhe mbaron më 8 shkurt 2014.

Periudha e tretë fillon më 19 mars 2014 dhe mbaron më 23 mars 2014.

Provimet

Provimet e Lirimit zhvillohen në periudhën 19-30 qershor 2014.

2. Arsimi i mesëm i lartë

a) gjimnazi

Klasa	Mësim	Provime: Matura Shtetërore	Festa
X -XI	36 javë	-	7 ditë
XII/XIII	34 javë	4 javë	7 ditë

Klasat X-XI

Mësimet fillojnë më 16 shtator 2013 dhe mbarojnë më 20 qershor 2014.

Klasa XII

Mësimet fillojnë më 16 shtator 2013 dhe mbarojnë më 30 maj 2014.

Pushimet

Periudha e parë fillon më 24 dhjetor 2013 dhe mbaron më 7 janar 2014.

Periudha e dytë fillon më 19 mars 2014 dhe mbaron më 23 mars 2014.

b) Gjimnazi me kohë të pjesshme

Klasa	Mësim	Provime: Matura Shtetërore	Festa
X -XII	36 javë	-	7 ditë
XIII	34 javë	4 javë	7 ditë

Klasat X - XIII

Funksionojnë në përputhje me udhëzimin e Ministrisë të Arsimit dhe Shkencës nr. 35, datë 31.8.2011 “Për strukturën, planin mësimor dhe veprimtarinë mësimore të shkollave të mesme me kohë të pjesshme”, si dhe udhëzimin nr. 23, datë 2.8.2013 “Për ndjekjen e gjimnazit me kohë të pjesshme”

Klasa XIII (korrespondenca)

Në vitin shkollor 2013-2014 të zbatojnë planin mësimor me nr. 5090 prot., datë 31.5.2009 dhe provimet t'i zhvillojnë sipas këtij kalendari:

Muaji	Klasa	XIII
14 dhjetor 2013		Gjuhë shqipe dhe letërsi Gjeografi TIK
18 janar 2014		Matematikë Gjuhë e huaj Histori
22 shkurt 2014		Ekonomi Edukim për karrierën

Kriteret e hapjes së klasave në gjimnazet dhe shkollat e arsimit profesional me kohë të pjesshme

Në gjimnazet ekzistuese me kohë të pjesshme, për këtë vit shkollor, të hapet vetëm një klasë e 10-të, me jo më shumë se 40 nxënës.

Në klasat e ndërmjetme të mos bëhen regjistrime të reja.

Për regjistrimet në shkollat profesionale me kohë të pjesshme të mos ketë kufizime për sa i përket numrit të nxënësve.

Për funksionimin e shkollave profesionale me kohë të pjesshme shihni nenin 34 të Dispozitave Normative 2013.

DAR/ZA-të të zgjasin periudhën e regjistrimit të nxënësve në arsimin profesional me kohë të pjesshme deri në datën 15 tetor 2013.

b) Arsimi i orientuar

Shkollat e mesme artistike 3-vjeçare dhe koreografike

Klasa	Mësim	Praktikë e grupuar	Provime: Matura Shtetërore	Festa
X - XI	34 javë	2 javë	-	7 ditë
XII	34 javë	-	4 javë	7 ditë

Shkollat e mesme artistike 4-vjeçare

Klasa	Mësim	Praktikë e grupuar	Provime: Matura Shtetërore	Festa
X - XII	34 javë	2 javë	-	7 ditë
XIII	34 javë	-	4 javë	7 ditë

Shkollat e mesme sportive

Klasa	Mësim	Praktikë e grupuar	Takime sportive	Provime: Matura Shtetërore	Festa
X	34 javë	2 javë	3 javë	-	7 ditë
XI - XII	34 javë	4 javë	4 javë	-	7 ditë
XIII	32 javë	4 javë	4 javë	4 javë	7 ditë

c) Arsimi profesional

Struktura 2+1+1

Klasa	Mësim	Provime përfundimtare të nivelit	Provime: Matura Shtetërore	Festa
X	36 javë	-	-	7 ditë
XI - XII	34 javë	2 javë	-	7 ditë
XIII	32 javë	2 javë	4 javë	7 ditë

Struktura 2+2

Klasa	Mësim	Provime përfundimtare të nivelit	Provime: Matura Shtetërore	Festa
X	36 javë	-	-	7 ditë
XI	34 javë	2 javë	-	7 ditë
XII	36 javë	-	-	7 ditë
XIII	32 javë	2 javë	4 javë	7 ditë

Struktura 4 vjet bllok

Klasa	Mësim	Provime përfundimtare të nivelit	Provime: Matura Shtetërore	Festa
X -XII	36 javë	-	-	7 ditë
XIII	32 javë	2 javë	4 javë	7 ditë

Sesioni i provimeve të teorisë dhe praktikës profesionale të integruar për shkollat profesionale të jetë:

Niveli I dhe niveli II 4 - 18 qershor 2014.

Niveli III 12 - 23 maj 2014.

Provimet e formimit teorik dhe praktik në shkollat artistike, sportive dhe gjimnazet gjuhësore të zhvillohen në periudhën 12 deri më 23 maj 2014.

Këto provime të vlerësohen me notë, e cila nuk përfshihet në mesataren e përgjithshme.

Arsimi profesional me kohë të pjesshme të ketë të njëjtat struktura për zhvillimin e mësimi dhe të provimeve të niveleve si arsimi profesional me kohë të plotë.

5. Provimet e maturës shtetërore

Provimet e Maturës Shtetërore 2014 të zhvillohen më 31 maj – 30 qershor 2014.

Rregullorja e zhvillimit të provimeve të Maturës Shtetërore, si dhe udhëzimet përkatëse do të miratohen nga Ministri.

Në zbatim të nenit 51 të ligjit nr. 69/2012, datë 21.6.2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, në vitin shkollor 2013-2014, në provimet e përbashkëta të Maturës Shtetërore të futet, për herë të parë, dhënia e provimit të gjuhës së huaj.

DAR/ZA-të dhe drejtoritë e shkollave të marrin masa për realizimin cilësor të detyrimit ligjor, duke krijuar të gjitha kushtet për mbarëvajtjen e studimit të gjuhës së huaj.

KREU II

KUADRI NORMATIV DHE RREGULLUES I VEPRIMTARISË SË INSTITUCIONEVE ARSIMORE

Veprimtaria e institucioneve të arsimit parauniversitar të realizohet në zbatim të legjisllacionit në fuqi dhe, në veçanti, të ligjit nr. 69/2012, datë 21.6.2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, të urdhrave dhe udhëzimeve të Ministrit të Arsimit dhe Shkencës që janë në fuqi, si dhe akteve të reja nënligjore, të nxjerra në mbështetje të këtij ligji, si më poshtë:

Dispozitat Normative për sistemin arsimor parauniversitar, 2013

- Kuadri normativ dhe rregullues i veprimtarisë së institucioneve arsimore, kreu II i udhëzimit nr. 16, datë 24.7.2012 “Për vitin shkollor 2012-2013 në sistemin arsimor parauniversitar”.
- Udhëzimi nr. 21, datë 2.8.2013 “Për përcaktimin e kriterëve dhe procedurave për dhënien e medaljes së artë”.
- Udhëzimi nr. 23, datë 2.8.2013 “Për ndjekjen e gjimnazit me kohë të pjesshme”.
- Udhëzimi nr. 24, datë 2.8.2013 “Për certifikimin e hartuesve të teksteve dhe vlerësuesve në provimet kombëtare”.
- Udhëzimi nr. 25, datë 2.8.2013 “Për organizmin dhe funksionimin e qeverisë së nxënësve”.
- Udhëzimi nr. 26, datë 2.8.2013 “Për përcaktimin e detyrave dhe funksioneve të këshillit të mësuesve”.
- Udhëzimi nr. 27, datë 2.8.2013 “Për bordin e institucionit arsimor”.
- Udhëzimi nr. 28, datë 2.8.2013 “Për pajisjen e nxënësve me dëftesë klase”.
- Udhëzimi nr. 29, datë 2.8.2013 “Për procedurat e ndjekjes së arsimit bazë me kohë të pjesshme”.
- Udhëzimi nr. 30, datë 2.8.2013 “Për rregulloren tip të institucioneve arsimore”.
- Udhëzimi nr. 31, datë 2.8.2013 “Për procedurat e ndjekjes së arsimit bazë për nxënësit që nuk kanë ndjekur të paktën dy klasa të arsimit bazë”.
- Udhëzimi nr. 34, datë 2.8.2013 “Për planifikimin e fondeve buxhetore dhe ndjekjen e procedurave të prokurimit për blerjen e librave të institucioneve arsimore publike”.
- Udhëzimi nr. 36, datë 13.8.2013 “Për procedurat për arsimimin e fëmijëve të ngujuar”.
- Udhëzimi nr. 37, datë 13.8.2013 “Për kriteret dhe procedurat për përzgjedhjen e anëtarëve të këshillit vendor të arsimit parauniversitar”.
- Udhëzimi nr. 38, datë 13.8.2013 “Për arsimin e individëve të moshës shkollore në institucionet e përkujdesjes shoqërore”.
- Udhëzimi nr. 40, datë 15.8.2013 “Për procedurat e emërimit dhe shkarkimit të nëndrejtorit të institucionit arsimor publik”.
- Udhëzimi nr. 41, datë 19.9.2013 “Për procedurat e emërimit dhe të largimit të mësuesit në institucionin e arsimit publik”.
- Udhëzimi nr. 42, datë 19.8.2013 “Për procedurat e emërimit dhe shkarkimit të drejtorit të institucionit arsimor publik”.
- Udhëzimi nr. 44, datë 21.8.2013 “Për përcaktimin e kriterëve dhe procedurave të njëvlershmërisë së dëftesave dhe diplomave të nxënësve të arsimit parauniversitar të ardhur nga jashtë vendit”.
- Urdhri nr. 344, datë 19.8.2013 “Për ngritjen e njësisë së shërbimit psiko-social”.

KREU III PROGRAMET DHE TEKSTET MËSIMORE

1. Arsimi parashkollor

Veprimtaria edukative-mësimore në kopshte të zhvillohet në zbatim:

- të programit të arsimit parashkollor për grup-moshat 3-4, 4-5 dhe 5-6-vjeçare;
- të standardeve të përmbajtjes në arsimin parashkollor;
- të standardeve të arritjes në arsimin parashkollor;
- të udhëzuesit praktik për mësuesit që punojnë me fëmijët e moshës 3, 4 dhe 5 vjeç, si dhe fletët e punës për fëmijët, të publikuar në faqen zyrtare të MASH-it: www.mash.gov.al, rubrika: “Mësuesi/udhëzuesi metodik”.

DAR/ZA-të të marrin masa:

- për regjistrimin me përparësi në klasat përgatitore të fëmijëve 5-vjeçarë që nuk kanë ndjekur më parë kopshtin;
- për shfrytëzimin e kapaciteteve ekzistuese të kopshteve me ose pa ushqim për fëmijët 3-5 vjeçarë;
- për regjistrimin e fëmijëve me aftësi të kufizuara, fëmijëve të komunitetit rom, egjiptian dhe fëmijëve të familjeve në nevojë;
- për identifikimin dhe mbështetjen me plane edukative individuale qysh në kopsht të fëmijëve me nevoja të veçanta.

2. Arsimi bazë

Drejtoritë e shkollave dhe mësuesit, krahas kultivimit të qëndrimeve e aftësive dhe përvetësimit të njohurive nga nxënësit, që parashikojnë programet lëndore, t'u kushtojnë vëmendje të posaçme:

- përdorimit të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit në procesin e mësimdhënies dhe të të nxënit;
- integritit lëndor në çdo fushë të nxëni dhe ndërmjet fushave të të nxënit;
- zhvillimit të të menduarit kritik, krijues, të zgjidhjes së situatave problemore, të punuarit e pavarur individual dhe në grup.

DAR/ZA-të dhe drejtoritë e shkollave të ndjekin me përparësi:

- mësimin e gjuhës së huaj nga klasa e tretë dhe, sipas parapëlqimeve të nxënësve dhe mundësive të shkollës, mësimin e gjuhës së huaj angleze, frënge dhe italiane, në respektim të parimit të shumëgjuhësisë;
- vijimësinë e studimit të gjuhës së huaj të parë dhe të dytë nga arsimi bazë në arsimin e mesëm të lartë.

DAR/ZA-të, në zbatim të programit "Iliria", brenda datës 20.9.2013, të raportojnë në Drejtorinë e Përgjithshme të Arsimit Parauniversitar, pranë MASH-it, emrat e shkollave, numrin e klasave dhe numrin e nxënësve që do të mësojnë gjuhën italiane duke filluar nga klasa e 3-të.

Drejtoritë e shkollave:

- të sigurojnë zhvillimin cilësor të modulit "Edukimi për karrierën" në klasën e 9-të;
- të mbështesin zbatimin e modulit të edukimit ekonomik, si pjesë e kurrikulës me zgjedhje në arsimin fillor, përgatitur nga MASH-i dhe Banka e Shqipërisë;
- të sigurojnë, si çdo vit, zhvillimin e 10 orëve mësimore për të Drejtën Ndërkombëtare Humanitare (DNH), në lëndën e edukatës shoqërore në klasën e tetë;
- të ndjekin me përparësi arsimimin e fëmijëve me aftësi të kufizuara në shkollat e zakonshme, duke hartuar dhe zbatuar plane edukative individuale sipas procedurave të parashikuara në Dispozitat Normative 2013.

Paketa Kurrikulare e Arsimit Bazë

Bazuar në ligjin për sistemin arsimor parauniversitar 69/2012 në vitin shkollor 2015-2016 do të nisë zbatimi i kurrikulës së re të arsimit bazë, e miratuar nga Ministri i Arsimit dhe Shkencës. Paketa e re kurrikulare e arsimit bazë përbëhet nga:

1. Korniza kurrikulare e arsimit parauniversitar (miratuar me datë 17.6.2013);
2. Plani mësimor i arsimit bazë (miratuar me datë 17.6.2013);
3. Standardet e të nxënit 1-9 (miratuar me datë 17.6.2013);
4. Programet lëndore 1-9 (miratuar me datë 10.6.2013).

DAR/ZA-të dhe drejtoritë e shkollave të planifikojnë veprimtari, të cilat do të kontribuojnë në njohjen e mësuesve të arsimit bazë me strukturën dhe përmbajtjen e kurrikulës së këtij niveli arsimor. Paketa e plotë kurrikulare, e miratuar nga Ministri i Arsimit dhe Shkencës, gjendet e publikuar në sitin e IZHA-së www.izha.edu.al.

Instituti i Zhvillimit të Arsimit gjatë vitit shkollor 2013-2014 të hartojë Udhëzuesit Kurrikularë të Arsimit Bazë, të cilët do të shërbejnë si bazë metodologjike dhe formuese për mësuesit, drejtuesit, specialistët e arsimit parauniversitar, si edhe për fakultetet e mësuesisë të universiteteve.

3. Arsimi i mesëm i lartë

3.1 Gjinnazet

Drejtoritë e gjinnazeve dhe mësuesit, krahas zbatimit cilësor të kurrikulës bërthamë dhe asaj me zgjedhje të detyruar, t'i kushtojnë vëmendje të posaçme realizimit cilësor të kurrikulës me zgjedhje të lirë.

DAR/ZA-të dhe drejtoritë e gjinnazeve të vlerësojnë cilësinë e hartimit dhe të zbatimit të kurrikulës me zgjedhje të lirë, në përgjithësi, dhe të shërbimit komunitar, në veçanti.

Brenda muajit dhjetor 2013, DAR/ZA-të, t'i dërgojnë Drejtorisë së Përgjithshme të Arsimit Parauniversitar në MASH raportin vlerësues të zbatimit të kurrikulës me zgjedhje të lirë për tre vitet shkollore paraardhëse.

Në ndihmë të zbatimit të kurrikulës me zgjedhje të lirë, IZHA-ja ka hartuar 10 programe të reja të moduleve profesionale. Drejtoritë e gjinnazeve të informojnë nxënësit e prindërit e tyre për këto module dhe, sipas kushteve të shkollës, të përfshijnë në zbatimin e kurrikulës me zgjedhje të lirë, modulet profesionale:

- punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në banesa;
- etika e të veshurit dhe aredimit;
- veprimtari në shërbimin e klientit;
- estetika dhe truku;
- veprimtaritë bujqësore;
- veprimtari ndihmëse në laborator;
- kujdesi për kafshët e shoqërimit;
- asistencë zyre;
- përpunim i produkteve ushqimore;
- punime të riparimit dhe mirëmbajtjes mekanike.

Materialet e plota për këto module gjenden në: www.izha.edu.al

Moduli “Ju dhe biznesi”, hartuar nga Dhoma e Tregtisë Durrës, të përfshihet në listën e moduleve me zgjedhje të lirë të gjinnazit.

3.2 Gjinnazet me orientim gjuhësor

- Gjinnazet me orientim gjuhësor të punojnë me planin mësimor nr. 1023, datë 17.2.2011, miratuar nga Ministri i Arsimit dhe Shkencës.

- Në mbështetje të planit mësimor, nxënësit të plotësojnë 90-94 kredite. Kreditet e përfituara nga kurrikula me zgjedhje të lirë të planifikohen nga shkolla për nxënësit që dëshirojnë t'i zhvillojnë.

- Në kurrikulën me zgjedhje të detyruar të lëndës “Trashëgimi kulturor”, 2 orë të zhvillohet “Trashëgimia jonë kulturore” dhe 1 orë “Trashëgimia europiane”.

- Gjinnazet gjuhësore mund t'i zgjedhin vetë tekstet shkollore për lëndën e gjuhës së huaj, nëse tekstet e ofruara nga katalogu “Altertekst 2013” nuk përmbushin kërkesat kurrikulare të këtyre lëndëve.

- Në lëndën e gjuhës së huaj të punohet me grupe në mbështetje të udhëzimit nr. 21, datë 23.7.2010 “Për normat e punës mësimore-edukative dhe numrin e nxënësve për klasë në institucionet e arsimit parauniversitar”.

3.3 Seksionet dygjuhëshe shkollore

- Funksionimi i seksioneve dygjuhëshe shkollore mbështetet në zbatimin me përgjegjësi të memorandumëve dhe marrëveshjeve përkatëse të dërguara në DAR/ZA.

- Plani mësimor, programet dhe tekstet e zgjedhura që zbatohen në tri seksionet dygjuhëshe, janë bashkëlidhur me dokumentet e nënshkrimit. Për lëndët në gjuhën shqipe të përdoren tekstet e miratuara në katalogun “Altertekst 2013”.

- Drejtoritë e shkollave, ku funksionojnë seksionet dygjuhëshe, të sigurojnë bashkëpunimin në procesin mësimor midis mësuesve.

- Në shkollat ku funksionojnë seksionet dygjuhëshe, në lëndët ku mësimi zhvillohet në gjuhë të huaj, vlerësimi periodik/përmbledhës i nxënësve të bëhet detyrimisht, të paktën një herë në muaj.

- DAR-të dhe drejtoritë e gjimnazeve të marrin të gjitha masat për krijimin e mjediseve shkollore në funksion të mbarëvajtjes së punës në seksionet dygjuhëshe shkollore. Të ndiqet me përparësi regjistrimi i nxënësve në seksionet dygjuhëshe.

- DAR-të të përfundojnë, para fillimit të vitit shkollor, emërimet e mësuesve shqiptarë pranë seksioneve dygjuhëshe.

3.4 Arsimi profesional

Zbatimi i skeletkurikulave për drejtimet/profilet profesionale të nivelit III

a) Për strukturën 2+1+1

Niveli III të ofrohet vetëm me drejtime mësimore, pra nxënësit që kanë përfunduar nivelin II (klasa XII) në një nga profilet mësimore të një drejtimi të caktuar, të vijnë në nivelin III (klasa XIII) vetëm në drejtimin mësimor përkatës. P.sh., nxënësit e profileve “Shërbime motorike” dhe “Shërbime xhenerike”, klasa XII, të vijnë në shkollimin në drejtimin “Shërbime mjetesesh transporti”, klasa XIII. Kjo do të thotë që, nxënësit që përfunduan klasën XII në profile të ndryshme të të njëjtit drejtim, mund të bashkohen në klasa të përbashkëta dhe të ndjekin drejtimin mësimor përkatës në klasën XIII.

b) Për strukturën 2+2:

Niveli III vazhdon me profile mësimore. Nxënësit që kanë përfunduar nivelin I (klasa XI) në një nga “drejtimet mësimore”, mund të vijnë në nivelin III (klasa XII-XIII) vetëm në një nga profilet mësimore të këtij drejtimi.

- AKAFPK-ja të ofrojë programet analitike përkatëse për disa lëndë të veçanta (“Bazat e sipërmarrjes” klasa XIII, “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm” klasa XIII etj.).

- Shkollat ta përzgjedhin vetë mënyrën më optimale për të realizuar modulet e praktikave profesionale në të gjitha nivelet (të grupuara, të shpërndara, në mjediset e praktikave të shkollës, në biznese etj.).

- Për modulet praktike me zgjedhje të detyruar, përveç moduleve me zgjedhje që përmban skelet kurrikuli përkatës, mund të hartohen/propozohen edhe module të tjera, të cilat janë të rëndësishme për formimin e nxënësve, brenda numrit të orëve të parashikuara.

- Për profilin “Instalues i sistemeve termo-hidraulike”, shkollat të punojnë me skletkurikulën e përgatitur me mbështetjen e specialistëve të Programit AlbVET. Drejtoritë e shkollave dhe departamentet e lëndëve profesionale të përgatisin kurrikulën përkatëse të klasës XIII (profili i përzgjedhur).

- Llogaritja e krediteve dhe e pikëve për shkollat profesionale, artistike dhe sportive të bëhet si në gjimnazin me kohë të plotë. (Të gjitha lëndët kanë koeficientin 1.)

3.5 Arsimi parauniversitar privat

- Drejtoritë arsimore rajonale dhe zyrat arsimore të mbajnë kontakte të vazhdueshme me të gjitha institucionet e arsimit parauniversitar privat dhe të bashkëpunojnë me to për realizimin e planeve mësimore, programeve mësimore, si dhe veprimtarive jashtëshkollore që organizon vetë shkolla, apo edhe atyre rajonale e kombëtare.

- DAR/ZA-të të kërkojnë raportim të hollësishëm për numrin e nxënësve të regjistruar në të gjitha nivelet e arsimit parauniversitar, sidomos atij parashkollor.

- Institucionet arsimore parauniversitare private të zbatojnë me korrektësi detyrimet ndaj DAR/ZA-ve duke paraqitur në to, në fillim të vitit shkollor, numrin e nxënësve dhe listën e

mësuesve, sipas statistikave të miratuara, certifikatën e regjistrimit në organin tatimor, planin vjetor të shkollës sipas formatit të parashikuar në Dispozitat Normative 2013.

- Të realizojnë detyrimet e tjera institucionale në përdorimin dhe ruajtjen e dokumentacionit (regjistra, amza, evidenca për lëvizjet e nxënësve, rregullore e brendshme e shkollës, dëftesa, kontrata me prindërit etj.) sipas udhëzimit të Ministrisë të Arsimit dhe Shkencës nr. 33, datë 1.11.2010 “Për kriteret dhe procedurat e shqyrtimit të kërkesave për licencë të institucioneve arsimore private dhe institucioneve arsimore plotësuese private parauniversitare”.

Tekstet shkollë të paketës “Altertekt”

Në zbatim të paketës “Altertekt 2013”, katalogut të teksteve për vitin shkollor 2013-2014 dhe udhëzimit të përbashkët të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës dhe Ministrisë së Financave “Për subvencionin e teksteve shkollë...” (dokumentet ndodhen në faqen zyrtare të MASH-it), për pajisjen në kohë, me tekste të nxënësve të arsimit parauniversitar:

- Drejtorët e shkollave të afishojnë, në vend të dukshëm të shkollës, listën e teksteve shkollë, ku shënohen titulli, shtëpia botuese, çmimi i tekstit, për çdo klasë të shkollës, vendi ku do të blihen tekstet, si dhe periudha në të cilën do të shiten sipas një grafiku për çdo klasë.

- DAR/ZA-të dhe drejtori i shkollës të ndjekin këtë proces dhe të marrin masa që ai të zhvillohet në kushte normale.

Vlerësimi i drejtorit të institucionit arsimor dhe i mësuesit

Plani vjetor

Titullarët e DAR/ZA-ve/drejtorët e institucioneve arsimore të nisin procedurat e vlerësimit përkatësisht të drejtorëve/mësuesve që janë parashikuar në nenet 60 dhe 74 të Dispozitave Normative 2013.

Plani vjetor i shkollës, të hartohet e të miratohet sipas procedurave dhe formatit të përkthyer në nenin 67 të Dispozitave Normative 2013 dhe të jetë i gatshëm për t’u zbatuar që në fillim të vitit shkollor.

Projektet kurrikulare, kurrikula me zgjedhje të lirë

MASH-i shpall konkurset e vitit shkollor 2013-2014:

a) për dhjetë projektet më të mira ndërlëndore;

b) për dhjetë zbatimet e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit në procesin mësimor;

c) për dhjetë modulet e kurrikulës me zgjedhje të lirë.

Konkursi zhvillohet në bazë shkolle dhe fituesit e shpallur për pikat “a”, “b” dhe “c” i dërgohen DAR/ZA-së, e cila shpall tre fituesit për secilën pikë. Këta fitues i dërgohen MASH-it që shpall fituesit kombëtarë.

KREU IV STRATEGJI NDËRSEKTORIALE

1. Shërbimi psiko-social

Në ligjin nr. 69, datë 21.6.2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, shërbimi ekzistues psikologjik emërtohet “Shërbimi psiko-social”.

Shërbimi psiko-social funksionon sipas kreut IX të Dispozitave Normative 2013 dhe urdhrin për ngritjen e Njesisë së Shërbimit Psiko-social.

2. Zbatimi i planit të veprimit për reduktimin në zero të braktisjes shkollë 2009-2013

Në zbatim të planit të veprimit për braktisjen zero, DAR/ZA-të dhe shkollat:

a) Të koordinojnë bashkëpunimin ndërsektorial ndërmjet Njesisë së Mbrojtjes së Fëmijëve dhe të institucioneve të shoqërisë civile për zgjidhjen e problemeve të nxënësve braktisës.

b) Të organizojnë fushata lokale për reduktimin e braktisjes shkollë.

c) Të ndjekin me përparësi arsimimin e nxënësve të ngujuar, në përputhje me udhëzimin nr. 36, datë 13.8.2013 “Për procedurat për arsimimin e fëmijëve të ngujuar”.

d) Të marrin masa për përcaktimin e shkollave ku do të funksionojë shansi i dytë, në zbatim të udhëzimit nr. 31, datë 2.8.2013 “Për procedurat e ndjekjes së arsimit bazë për nxënësit që nuk kanë ndjekur të paktën dy klasa të arsimit bazë”.

e) Të raportojnë në MASH, dy herë në vit (në fund të semestrit të parë dhe në fund të vitit shkollor), për regjistrimet në klasat e shansit të dytë.

3. Zbatimi i Programit Kombëtar COMBI “Për një shkollë miqësore pro sjelljeve pozitive”

Në përfundim të fazës së dytë të programit kombëtar COMBI, DAR/ZA-të dhe drejtoritë e shkollave dhe të kopshteve të angazhohen për finalizimin e fazës përfundimtare të programit. Personi përgjegjës në DAR/ZA të ndjekë me përgjegjësi:

a) organizimin mujor të bisedave kafe dhe diskutimin e rasteve të zbatimit të MRD-së;

b) evidentimin e praktikave të mira të zbatimit të mënyrave të reja të disiplinimit;

c) vlerësimin dhe evidentimin e shkollave dhe mësuesve të veçantë që kanë përvetësuar dhe zbatuar mënyrat e reja të disiplinimit;

d) organizimin e aktiviteteve lokale informuese dhe sensibilizuese, në nivel DAR/ZA-je, shkolle dhe kopshti me përfshirjen e gjerë të komunitetit të prindërve, për ecurinë e zbatimit të MRD-së;

e) përgatitjen e raportit final të zbatimit të programit COMBI në kopshtet dhe shkollat e DAR/ZA-ve respektive.

4. Zbatimi i strategjive ndërministrorë

MASH-i, si pjesë e hartimit dhe zbatimit të strategjive kombëtare ndërministrorë të qeverisë shqiptare, udhëzon DAR/ZA/IZHA dhe ISHA që, në bazë të planit të veprimit të secilës strategji të caktojnë personat përgjegjës, të hartojnë plane pune vjetore me detyra konkrete, të monitorojnë zbatimin e detyrimeve që lindin nga këto strategji në nivel shkolle dhe në nivel DAR/ZA-je dhe të raportojnë në MASH, në përfundim të çdo semestri, përkatësisht:

a) Strategjia kombëtare për përmirësimin e kushteve të jetesës së minoritetit rom dhe “Plani i veprimit të MASH-it nr. 3822, datë 3.6.2010 “Për dekadën e përfshirjes së romëve”. Me përparësi të ndiqet:

- Digjitalizimi i informacionit për romët në nivel institucional.

- Në bashkëpunim me komunitetin rom, brenda kuotave të miratuara nga MASH-i, t’u rekomandojnë bashkive dhe komunave mbështetje me bursa studimi të fëmijëve të komunitetit rom që vazhdojnë arsimin e mesëm jashtë vendbanimit të tyre.

- Instituti i Zhvillimit të Arsimit të bëjë studim të përvojave të huaja në lidhje me përfshirjen e kulturës romë në edukim dhe të përgatisë materiale në ndihmë të drejtuesve, mësuesve dhe prindërve, për gjithëpërfshirjen, rritjen e interesit dhe zbatimin e veprimtarive edukative në shkollë, me fokus romët dhe egjiptianët.

b) Strategjia kombëtare për personat me aftësi të kufizuar:

- DAR/ZA-të, drejtoritë e shkollave dhe të kopshteve të ndjekin me përparësi regjistrimin në kopshte dhe shkolla të zakonshme të fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe të krijojnë kushte për integrimin e tyre.

- Drejtuesit e institucioneve arsimore të punojnë me përgjegjësinë për të krijuar kushtet e nevojshme që nxënësit me AK të trajtohen nga mësuesit dhe psikologu i shkollës me plan edukativ individual.

c) Strategjia “Për riintegrimin e emigrantëve shqiptarë të kthyer 2010-2015”:

- Përditësimi i statistikave për nxënësit e ardhur nga jashtë vendit, grup-mosha dhe ecuria e tyre në procesin mësimor-edukativ.

- Krijimi i mundësive për përmirësimin e njohurive në gjuhën amtare, si dhe në lëndët e tjera ku ata kanë nevojë.

d) Strategjia kombëtare antitrafik 2012-2013:

- Zbatimi i detyrimeve të MASH-it dhe institucioneve të varësisë në luftën antitrafik.

- Monitorimi i veprimtarive në kuadër të edukimit antitrafik dhe trajnimi i drejtuesve të shkollave të arsimit parauniversitar, në bashkëpunim me MB-në dhe me OJF-të e specializuara në këtë fushë.

e) Strategjia për luftën kundër përdorimit të drogës dhe alkoolit.

f) Strategjia kombëtare e barazisë gjinore, reduktimit të dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje.

- DAR/ZA/drejtoritë e kopshteve dhe të shkollave të programojnë dhe të realizojnë trajnime me mësues dhe me komunitetin e prindërve për stereotipat gjinore në arsim.

- Në zhvillimin e edukimit për karrierën në arsimin bazë dhe gjimnaz të trajtojnë me përparësi mënjanimin e stereotipave gjinore në përzgjedhjen e degëve dhe drejtimeve të studimit të mëtejshëm.

g) Marrëveshja e bashkëpunimit nr. 2208/3, datë 20.4.2012 mes MASH-it dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit për zbatimin e programit “Edukimi, ndërgjegjësimi dhe reduktimi i kërkesës për drogë dhe substanca të tjera të rrezikshme”.

h) Marrëveshja e bashkëpunimit nr. 1842 prot., datë 4.4.2013 mes MASH-it dhe MBUMK-së “Mbi realizimin e trajnimeve dhe kualifikimeve të fermerëve në shkollat profesionale bujqësore në bashkëpunim me institucionet shtetërore në sektorin e bujqësisë”.

i) Plani i masave për mosdiskriminimin për shkak të orientimit seksual dhe identitetit gjinor.

j) Plani i ri kombëtar për ushqimin dhe ushqyerjen. DAR/ZA-të të marrin masat për zbatimin e programit “Për një ushqyerje të shëndetshme” dhe të planifikojnë veprimtari në zbatim të tij gjatë gjithë vitit shkollor. Për zbatimin e planit të përdoret paketa didaktike e përgatitur nga IZHA-ja dhe ISHP-ja.

k) Në kuadër të fushatës së vaksinimit që po kryhet në vendet e Bashkimit Europian me sloganin “Shëndeti i njeriut dhe shëndeti i kafshëve përbëjnë një shëndet”, për shmangien e infeksioneve (si: tërbimi, bruceloza, plasja) që transmetohen nga kafshët shtëpiake, dhe zbatimit të urdhrorit të Kryeministrit nr. 41, datë 2.4.2013 dhe vendimit të Ministrit të MBUMK-së nr. 7, datë 4.6.2013 “Për... koordinimin dhe kontrollin e fushatës së vaksinimit oral në Shqipëri”, DAR/ZA-të, në bashkëpunim me strukturat e shërbimit veterinar, të marrin masa për të mbështetur realizimin e fushatës në të gjitha institucionet e arsimit parauniversitar me përparësi në ato të zonave rurale. Gjatë muajit shtator, qeveria shqiptare në bashkëpunim dhe me projektin PAZA, i cili financohet nga BE-ja, do të fillojë fushatën e vaksinimit kundër tërbimit në të gjithë territorin e Shqipërisë.

5. Projekte për zbatim

1. Në zbatim të marrëveshjes së Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës me Fondacionin Shqiptaro-Amerikan për Zhvillim, programi “Arritje rinore”, të zbatohet në 100 shkolla të arsimit të mesëm të lartë (gjimnaze dhe shkolla profesionale).

DAR/ZA-të dhe drejtoritë e shkollave të ndjekin me përgjegjësi zbatimin cilësor të lëndës “Arritje rinore” (*Junior Achievement*) si kurrikul me zgjedhje të lirë në klasat XI dhe XII.

2. Në zbatim të projektit “English For Skills”, “English For Skills 2”, të realizuar nga MASH-i në bashkëpunim me Këshillin Britanik, janë hartuar programi mësimor dhe materialet didaktike për gjuhën e huaj angleze, klasa XI dhe XII, për një semestër (18 javë). Shkollat e mesme profesionale me drejtim “Teknologji informacioni dhe komunikimi”, të përdorin këto materiale që gjenden në faqen zyrtare të MASH-it.

3. Në kuadër të bashkëpunimit afatgjatë që MASH-i ka me UNICEF, Save the Children dhe World Vision, DAR/ZA-të dhe drejtoritë e shkollave që janë pjesë e projekteve, të angazhohen me përgjegjësi për realizimin e tyre.

4. MASH-i, në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit të Ujërave dhe UNICEF-in, ka realizuar në arsimin fillor projektin CLEEN “Iniciativa të edukimit mjedisor me në qendër fëmijët”. Në kuadër të projektit është hartuar paketa didaktike për edukimin mjedisor (Udhëzuesi për mësuesit dhe fletoret e punës për nxënësit e fillores, klasat 1-5, për t’u zhvilluar në

orën e lirë) dhe janë trajnuar mësues të arsimit fillor në të gjitha DAR/ZA-të. Për rritjen e sensibilizimit ndaj problemeve të mjedisit, DAR/ZA-të të udhëzojnë shkollat e arsimit fillor të trajtojnë problemet mjedisore në orën e lirë dhe të shfrytëzojnë paketën didaktike të edukimit mjedisor që ndodhet në faqen zyrtare të MASH-it: www.mash.gov.al, rubrika: Mësuesi/udhëzues metodik.

KREU V VEPRIMTARI SHKOLLORE DHE JASHTËSHKOLLORE

DAR/ZA-të dhe drejtoritë e shkollave të ndjekin dhe të realizojnë:

- a) Fazat përgatitore dhe fazën finale të olimpiadave kombëtare.
- b) Veprimtaritë kulturore-sportive në nivel DAR/ZA-je dhe shkolle.
- c) Veprimtaritë gjithëvjetrore për edukimin për karrierën, veçanërisht me nxënësit e klasës së 9-të dhe të klasës së 12-të.

d) Projektin e MASH-it “Të njohim Europën”.

DAR/ZA-të dhe drejtoritë e shkollave, në vijim të punës së filluar, të organizojnë:

- veprimtari edukative gjithëvjetrore për njohjen e institucioneve të Bashkimit Europian dhe Këshillit të Europës, si dhe për historinë e lindjes dhe zhvillimit të këtyre institucioneve;
- aktivitete sipas “Kalendarit të ditëve të Europës”;
- konkurse, në nivel DAR/ZA, me tematikë “Të njohim Europën”.

e) Nxitjen dhe fuqizimin e pjesëmarrjes aktive të komunitetit të prindërve në veprimtarinë mësimore dhe jashtëshkollore. Përvoja e mirë, e krijuar në DAR-të Kukës, Korçë dhe Gjirokastrë në ngritjen e Bordit Rajonal të Prindërve, të vlerësohet dhe të ndiqet nga DAR/ZA-të.

Bordet rajonale të prindërve përfaqësojnë interesat e prindërve të rajonit ku veprojnë dhe kanë për qëllim ndërtimin e partneritetit të qëndrueshëm me institucionet rajonale arsimore dhe aktorët e tjerë vendorë në dobi të përmirësimit dhe pasurimit të procesit mësimor-edukativ të institucioneve arsimore.

KREU VI INSPEKTIMI

ISHA-ja, gjatë vitit mësimor 2013-2014, të ketë si përparësi:

- a) zbatimin e përpiktë të Dispozitave Normative 2013;
- b) zhvillimin e projekteve kurrikulare ndërlëndore/lëndore;
- c) realizimin e kurrikulës me zgjedhje të lirë;
- d) procesin e përzgjedhjes së teksteve, të shpërndarjes së librit shkollor, si dhe në veçanti, mbështetjen me tekste falas sipas akteve ligjore në fuqi;
- e) korrektesën e zhvillimit të Provimeve të Lirimit dhe të Maturës Shtetërore.

KREU VII REGJISTRIMET DHE PAJISJA E NXËNËSVE ME TEKSTE SHKOLLORE

1. Regjistrimet e nxënësve në shkollat e arsimit parauniversitar të fillojnë në datën 2.9.2013 dhe të mbyllen:

- në datën 14.9.2013 për arsimin bazë dhe gjimnazin;
- në datën 30.9.2013 për arsimin profesional me kohë të plotë;
- në datën 15.10.2013 për arsimin profesional me kohë të pjesëshme.

2. DAR/ZA-të, sipas afateve të përcaktuara në formularin operativ “Lëvizja dhe balancimi i kontingjenteve të nxënësve” dhe detyrimeve për reduktimin në zero të braktisjes shkollore, të dërgojnë në MASH të dhënat mbi lëvizjet e nxënësve të arsimit bazë.

3. DAR/ZA-të të marrin masa që drejtoritë e shkollave të monitorojnë pajisjen e nxënësve me tekstet shkollore dhe të informojnë DAR/ZA-të për ecurinë e procesit.

4. DAR/ZA-të të njoftojnë zyrtarisht Komisionin e Miratimit të Teksteve (KMT) në MASH për ecurinë e procesit të furnizimit të nxënësve me tekste shkollore, si dhe problematikat e mundshme (mungesë tekstesh, shitje librash jashtë katalogut, shitje pa faturë etj.).

a) Drejtoritë e shkollave të fillojnë punën që në ditët e para të fillimit të vitit shkollor për zbatimin e udhëzimit të përbashkët të MASH-it dhe Ministrisë së Financave “Për procedurat e përdorimit të fondeve të Buxhetit të Shtetit për botimin, shtypjen, shpërndarjen dhe shitjen e teksteve të arsimit parauniversitar dhe universitar”.

KREU VIII DISPOZITA TË FUNDIT

Për zbatimin e këtij udhëzimi ngarkohen:

1. MASH, IZHA, ISHA, AKAFP, AKP, DAR/ZA-të dhe shkollat.
2. DAR/ZA-të të marrin masat e duhura që ky udhëzim të shpërndahet në çdo shkollë dhe me përmbajtjen e tij të njihet çdo punonjës i arsimit.

Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I ARSIMIT DHE SHKENCËS
Myqerem Tafaj

URDHËR Nr. 188, datë 24.7.2013

PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “MBI DISA KËRKESA SHITESË NË TREGTINË E GJEDHIT LIDHUR ME RHINOTRAKEITIN INFEKTIV TË TIJ”

Në mbështetje të nenit 102 pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, të nenit 34 të ligjit nr. 10 465 datë 29.9.2011 “Për shërbimin veterinar në Republikën e Shqipërisë”, me propozim të Drejtorisë së Shërbimit Veterinar,

URDHËROJ:

1. Miratimin e rregullores “Mbi disa kërkesa shtesë në tregtinë e gjedhit lidhur me rhinotrakeitin infektiv të tij”.

2. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohen Drejtoria e Shërbimit Veterinar, Autoriteti Kombëtar i Ushqimit, Instituti i Sigurisë Ushqimore dhe Veterinarisë dhe drejtoritë rajonale të bujqësisë.

Ky urdhër hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I BUJQËSISË, USHQIMIT
DHE MBROJTJES SË KONSUMATORIT
Genc Ruli

RREGULLORE
MBI DISA KËRKESA SHITESË NË TREGTINË E GJEDHIT LIDHUR ME
RHINOTRAKEITIN INFEKTIV TË TIJ

Neni 1

Kërkesat shtesë për kafshët gjedhë që hyjnë në territorin e Shqipërisë nga vende të tjera nga ato të listuara në shtojcën I.

1. Kafshët gjedhë për mbarështim dhe prodhim që hyjnë në territorin e Shqipërisë, duhet të plotësojnë të paktën këto kërkesa shtesë lidhur me sëmundjen e rinotrakeitit:

a) duhet të vijnë nga një fermë në të cilën, sipas informacionit zyrtar, nuk janë regjistruar për të paktën 12 muaj, shenja klinike apo patologjike të pranishme të rinotrakeitit infektiv;

b) të jenë izoluar menjëherë para lëvizjes, për 30 ditë në një objekt të miratuar nga autoriteti kompetent i vendit të origjinës, dhe të gjitha kafshët e tjera gjedhë në këtë objekt izolimi gjatë kësaj periudhe, duhet të jenë të lira nga shenjat klinike të rinotrakeitit infektiv;

c) ato dhe të gjitha kafshët e tjera gjedhë që ndodhen në të njëjtin objekt izolimi, duhet të rezultojnë negative ndaj testit serologjik, për zbulimin e antitropave si më poshtë, të kryer në kampione gjaku të marra jo më parë se 21 ditë, pas mbërritjes në objektin e izolimit:

i) në rastin e kafshëve gjedhë të vaksinuar, për antitropa kundër gE-glykoproteinë të BHV1;

ii) në rastin e kafshëve gjedhë të pavaksinuar, për antitropat kundër BHV1 të plotë.

2. Pavarësisht nga përcaktimi në pikën 1 të këtij neni, autoriteti kompetent i vendit të origjinës, mund të autorizojë largimin nga ferma të kafshëve gjedhë, kur ato plotësojnë të paktën një nga kushtet e mëposhtme:

a) kafshët vijnë nga një fermë e origjinës, të lirë nga BHV1, që plotëson të paktën kërkesat e përcaktuara në shtojcën II të kësaj rregulloreje;

b) kafshët janë të destinuara për prodhim mishi dhe plotësojnë kushtet e mëposhtme:

i) kafshët, ose:

- origjinojnë nga një fermë e lirë nga BHV1, sipas përcaktimit në shtojcën II;

- vijnë nga mëma të vaksinuara dhe të rivaksinuara rregullisht;

- kanë qenë të vaksinuara dhe të rivaksinuara rregullisht, në përputhje me instruksionet e përcaktuara nga prodhuesit me vaksinë gE- të fshirë;

- në vendin e origjinës kafshët i janë nënshtruar një testi serologjik të kryer në kampione gjaku të marra brenda 14 ditëve të largimit dhe rezultojnë negative për antitropa, sipas përcaktimit të pikës 1(c) të këtij neni;

ii) janë transportuar pa pasur kontakt me kafshë me status më të ulët të shëndetit;

iii) në përputhje me një program kombëtar çrrënjësor, kafshët janë mbajtur për majmëri në vende të mbyllura nga të cilat ato mundet të transportohen vetëm direkt në thertore;

c) kafshët origjinojnë nga ferma në të cilat të gjitha kafshët gjedhë më të mëdha se 15 muaj janë vaksinuar e rivaksinuar rregullisht dhe të gjitha kafshët gjedhë mbi 9 muaj u janë nënshtruar një testi serologjik me rezultate negative për antitropa kundër gE-glukoprotein për BHV1 në interval jo më shumë se 12 muaj. Gjithashtu, kafshët janë testuar mbi kampione gjaku të marra 14 ditë para dërgimit dhe kanë rezultuar negative për antitropa sipas përcaktimit në pikën 1(c) (i);

d) kafshët origjinojnë nga një fermë e lirë nga BHV1, siç përcaktohet në shtojcën II të një vendi, në të cilin sëmundja e rinotrakeitit infektiv të gjedhit është sëmundje detyruesisht e lajmërueshme dhe në një rreze 5 km rreth fermës nuk evidentohen shenja klinike ose patologjike të infeksionit BHV1 gjatë 30 ditëve të fundit. Gjithashtu, kafshët janë testuar mbi kampione gjaku të marra gjatë 14 ditëve para dërgimit dhe rezultojnë negative për antitropa sipas paragrafit 1(c);

3. Kafshët gjedhë për therje që vijnë nga vende apo rajone të tyre me rezultate negative për antitropa sipas paragrafit 1(c), transportohen drejtpërdrejt në thertoren e destinacionit ose në një

qendër grumbullimi të miratuar sipas nenit 11 të urdhrimit të Ministrimit nr. 255, datë 10.6.2008 “Për miratimin e rregullores “Mbi problemet shëndetësore që prekin tregtinë e gjedhit dhe derrave” dhe lëvizja e tyre në thertore, për therje bëhet në përputhje me përcaktimin në nenin 7 pika 2 të kësaj rregulloreje.

Neni 2

Kërkesat shtesë në lëvizjen e kafshëve të llojit gjedh lidhur me sëmundjen e rhinotrakeitit

1. Kafshët gjedhë për mbarështim dhe prodhim që vijnë nga vende apo rajone të tyre, të tjera nga ato të listuara në shtojcën I të kësaj rregullore, duhet të plotësojnë kërkesat e mëposhtme:

a) të plotësojnë kërkesat e përcaktuara në nenin 1(1)(a) dhe (b);

b) ato dhe të gjitha kafshët e tjera gjedhë që ndodhen në të njëjtin objekt izolimi, sipas përcaktimit në nenin 1(1)(b), pas nënshtrimit të testit serologjik të kryer në kampione gjaku të marra jo më parë se 21 ditë pas arritjes së tyre në objektin e izolimit, të rezultojnë negative për rizbulimin e antitrapave kundër BHV1 të plotë;

c) nuk duhet të jenë vaksinuar kundër rhinotrakeitit infektiv të gjedhit.

2. Kafshët gjedhë për therje që vijnë nga vende ose rajone të tyre, të tjera nga ato të listuara në shtojcën I, duhet të transportohen drejtpërsëdrejti në thertoren e destinacionit për therje në përputhje me nenin 7, paragrafi 1 të urdhrimit të Ministrimit nr. 255, datë 10.6.2008 “Për miratimin e rregullores “Mbi problemet shëndetësore që prekin tregtinë e gjedhit dhe derrave””.

Neni 3

Kërkesat shtesë për kafshët gjedhë që hyjnë në territorin e Shqipërisë nga vende të tjera nga ato të listuara në shtojcën I

Kafshët gjedhë për mbarështim dhe prodhim me origjinë nga vende apo rajone të tyre, të listuara në shtojcën I, që hyjnë në territorin e vendit tonë, duhet të plotësojnë kushtet e përcaktuara në nenin 1(1)(a).

Neni 4

Testet serologjike

Autoriteti kompetent i vendit të origjinës, siguron që testi serologjik i përcaktuar në nenin 1 (1) (c) (ii) dhe në nenin 2(1)(b), për zbulimin e antitrapave kundër BHV1, i plotë, është standardizuar kundërshtet serumeve pozitive të forta, pozitive të dobta dhe negative, sipas standardeve ndërkombëtare të OIE për testet e BHV1.

Neni 5

Hyrja në fuqi

Kjo rregullore hyn në fuqi me nënshkrimin e saj.

MINISTRI I BUJQËSISË, USHQIMIT
DHE MBROJTJES SË KONSUMATORIT
Genc Ruli

SHTOJCA I RAJONET E SHTETEVE ANËTARE NË TË CILAT ZBATOHEN KËRKESAT SHITESË PËR RHINOTRAKEITIN INFEKTIV TË GJEDHIT

Danimarkë - Të gjitha rajonet
Itali - Provinca e Bolzanos
Austria - Të gjitha rajonet
Finlandë - Të gjitha rajonet
Suedi - Të gjitha rajonet
Gjermani - Të gjitha rajonet

SHTOJCA II FERMAT E LIRA NGA BHV1

1. Një fermë gjedhi do të konsiderohet e lirë nga infeksioni BHV1, nëse përputhet me kushtet e mëposhtme:

1.1 nuk janë regjistruar dyshime për infeksionin BHV1 në fermë, gjatë gjashtë muajve të fundit dhe të gjitha kafshët gjedhë në fermë nuk paraqesin simptoma klinike treguese për infeksionin BHV1;

1.2 në fermë janë futur vetëm kafshë gjedhë nga ferma të vendosura në vende apo rajone të listuara në shtojcën I dhe asnjë kafshë në këto ferma nuk ka pasur kontakt me kafshë të tjera;

1.3 kafshët gjedhë femra janë inseminuar vetëm me:

- spermë nga dema prodhues në përputhje me urdhrin e Ministrit nr. 406, datë 15.11.2007, për miratimin e rregullores “Mbi përcaktimin e kërkesave të shëndetit të kafshëve që zbatohen në tregtimin e importin e spermës së kafshëve shtëpiake të llojit gjedhë”, dhe të cilët janë testuar me rezultate negative për antitropa sipas nenit 1(1)(c)(i) të kësaj rregulloreje; ose

- është shërbyer nga dema që vijnë nga ferma të vendosura në shtetet apo rajone të tyre, të përcaktuara në listën e shtojcës I ose nga ferma të lira nga BHV1;

1.4 të paktën një nga rregullat e mëposhtme është zbatuar në fermë:

1.4.1 një mbikëqyrje serologjike për antitropa sipas nenit 1(1)(c) të kësaj rregulloreje është kryer me rezultate negative në secilin rast, të paktën në dy kampionime gjaku të marra në interval kohor 5 deri në 7 muaj, nga të gjitha kafshët gjedhë femra dhe meshkuj të përdorura ose të destinuara për qëllime mbarështimi, në moshë më të mëdhenj se 9 muaj;

1.4.2 një mbikëqyrje serologjike për antitropa kundër BHV1, është kryer me rezultate negative, të paktën në dy kampionime individuale qumështi ose në një rezervë qumështi të marrë në jo më shumë se 5 kafshë, në interval kohor 5 deri në 7 muaj nga të gjitha kafshët në laktacion;

1.4.3 një mbikëqyrje serologjike për antitropa sipas nenit 1(1)(c) të kësaj rregulloreje, është kryer me rezultate negative në secilin rast, të paktën në dy kampionime gjaku të marra në interval kohor 5 deri në 7 muaj nga të gjitha kafshët gjedhë femra jo në laktacion, si dhe nga të gjitha kafshët meshkuj të përdorura ose të destinuara për qëllime mbarështimi në moshë më të mëdhenj se 9 muaj;

1.4.4 në rastin e fermave të qumështit në të cilat të paktën 30% të kafshëve gjedhë femra janë në laktacion, një mbikëqyrje serologjike për antitropa kundër BHV1, është kryer me rezultate negative në secilin rast mbi të paktën tri kampionime qumështi të mbledhura, në varësi të specifikimit të testit të përdorur, nga një numër jo më të madh se 50 kafshë, të marra në një interval kohor të paktën 3 muaj;

1.4.5 një mbikëqyrje serologjike për antitropa sipas nenit 1(1)(c) të kësaj rregulloreje, është kryer me rezultate negative në secilin rast të paktën në një kampionim gjaku të marrë nga të gjitha kafshët gjedhë femra jo në laktacion dhe nga të gjitha kafshët gjedhë meshkuj të përdorura ose të destinuara për qëllime mbarështimi në moshë më të mëdha se 9 muaj;

1.4.6 të gjitha kafshët gjedhë në fermë origjinojnë ose nga ferma të vendosura në shtete apo rajone të tyre të listuara në shtojcën I ose nga ferma të lira nga BHV1;

2. Statusi i lirë nga BHV1 për një fermë të kafshëve gjedhë ruhet nëse:

2.1 kushtet e përcaktuara në paragrafin 1.1. deri në paragrafin 1.3 më lart, vazhdojnë të zbatohen;

2.2 zbatohen të paktën një nga kërkesat e mëposhtme:

2.2.1 të gjitha kafshët gjedhë të fermës më të mëdha se 24 muaj, kanë reaguar me rezultate negative në një test serologjik për zbulimin e antitropave sipas nenit 1(1)(c) të kësaj rregulloreje, të kryer në një kampionim gjaku të marrë në interval kohor jo më shumë se 12 muaj;

2.2.2 mbikëqyrja serologjike për antitropa kundër BHV1, është kryer me rezultate negative të paktën në një kampionim individual qumështi ose në një rezervë qumështi të marrë në jo më shumë se 5 kafshë në interval kohor prej 12 muaj, nga të gjitha kafshët në laktacion e të gjithë kafshët gjedhë femra jo në laktacion;

të gjitha kafshët meshkuj në fermë më të mëdhenj se 24 muaj, kanë reaguar me rezultate negative në një test serologjik për zbulimin e antitropave sipas nenit 1(1)(c) të kësaj rregulloreje, të kryer në një kampionim gjaku të marrë në interval kohor jo më shumë se 12 muaj;

2.2.3 në rastin e fermave të qumështit, në të cilat të paktën 30% e kafshëve gjedhë femra janë në laktacion, një mbikëqyrje serologjike për antitropa kundër BHV1, është kryer me rezultate negative në secilin rast mbi të paktën dy kampionime qumështi të mbledhura, në varësi të specifikimit të testit të përdorur, nga një sasi jo më të madhe se 50 kafshësh të marra në një interval kohor jo më pak 3 muaj dhe jo më shumë se 12 muaj;

një mbikëqyrje serologjike për antitropa sipas nenit 1(1)(c) të kësaj rregulloreje, është kryer me rezultate negative në secilin rast të paktën në një kampionim gjaku të marrë nga të gjitha kafshët gjedhë femra jo në laktacion dhe gjedhët meshkuj në fermë më të mëdhenj se 24 muaj në interval kohor jo më shumë se 12 muaj;

3. Statusi i lirë nga BHV1, për një fermë kafshësh gjedhë pezullohet, kur gjatë një kontrolli sipas paragrafit 2.2.1 deri në 2.2.3 më lart, një kafshë reagon me rezultat pozitiv në një test për antitropa sipas nenit 2(1)(c) të kësaj rregulloreje;

4. Statusi i lirë nga BHV1, i pezulluar në përputhje me pikën 3 më lart, rikthehet vetëm pasi kontrolli serologjik është kryer me rezultate negative në secilin nga dy raste në interval kohor të paktën dy muaj dhe të filluara jo më shpejt se 30 ditë pas largimit të kafshëve seropozitive të cilat përfshijnë:

- testimin serologjik për antitropa sipas neni 1(1)(c) të kësaj rregulloreje, për të gjitha kafshët gjedhë në fermë të kryer në kampionim gjaku; ose

- në rastin e lopëve në laktacion, testimin për antitropa kundër BHV1, të kryer në kampionim individual ose të grupuara kampionesh qumështi të marra nga jo më shumë se pesë kafshë.

Abonimet vjetore për Fletoren Zyrtare mund të bëhen pranë Postës Shqiptare ose pranë Qendrës së Botimeve Zyrtare, në adresën: Bulevardi “Gjergj Fishta”, mbrapa ish-ekspozitës “Shqipëria Sot”, tel: 04 24 27 007.

Hyri në shtyp më 5.9.2013
Doli nga shtypi më 5.9.2013

	Formati: 61x86/8

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2013

Çmimi 36 lekë